

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.072/2025/8.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a dr. T. Tóth Balázs ügyvéd (1074 Budapest, Dohány utca 12-14.) által képviselt **dr. Kovács András György**, **felperesnek**, dr. Kun Péter beosztott bíró által képviselt **Kúria** (1055 Budapest, Markó utca 16.) **alperessel** szemben, munkáltatói intézkedés semmisségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 20.M.71.080/2024/13. számú ítélete ellen, az alperes 16. sorszámú fellebbezése, a felperes 1.Mf.31.072/2025/5. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 660.000 (hatszázhatvanezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A perben felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

- [1] A felperes 2012. október 1. napjától vezetett tanácsot a Kúrián megbízással, majd 2013. december 1. napján kapott tanácselnöki kinevezést, a perbeli időszakban a Közigazgatási Kollégium III. tanácsát vezette.
- [2] A felperes 2023. év során a Közigazgatási Kollégium ülésein észrevételeket terjesztett elő, mind szóban, mind írásban az ügyelosztási renddel kapcsolatban.
- [3] A felperes 2024. január és áprilisa között két tanulmányt írt: „A muszáj Herkules, avagy a bírói véleménynyilvánítás (tájékoztatás) kötelezettsége” és „Elfogy a levegő, avagy magyarázat mindenre” címmel. A tanulmányok tervezetét a felperes megküldte 2024. április 30. napján a Kúria elnökének. A Kúria a „A muszáj Herkules, avagy a bírói véleménynyilvánítás (tájékoztatás) kötelezettsége” című tanulmány megjelentetését megtiltotta, ezért az kéziratként lezárásra került, míg az „Elfogy a levegő, avagy magyarázat mindenre” tanulmány 2024. augusztusban megjelent.
- [4] A Közigazgatási Kollégium vezetője 2024. február 5. napján – a felperes kérésére – írásban

meghatározta az ügyelosztási rend helyes értelmezését a felosztatott II. tanács folyamatban lévő és újra induló ügyei vonatkozásában.

- [5] A felperes 2024. február 21. napján egy konkrét népszavazási ügyben visszaküldte az aktát a kollégiumvezetőnek és ezzel összefüggésben megkereste az érintett további tanácsokat, valamint nyilatkozattételre hívta fel a felet, hogy sérelmezi-e a törvényes bíróhoz való jogát.
- [6] A nyilatkozattételre felhívott fél kifogást terjesztett elő, ezért a felperes 2024. március 27. napján a 7. számú végzésével a fél kifogásának részben helyt adott és kötelezte a kollégiumvezetőt a törvényes szignálásra, figyelemmel arra, hogy megítélése szerint az általa vezetett tanács nem tekinthető törvényes tanácsnak az ügyben.
- [7] A Kúria integritás felelőse 2024. július 2. napján 2024.El.IV.O.1/10. szám alatt integritási jelentést tett – egyebek mellett - a Knk.III.39.012/2024/7. számú végzéssel, valamint a felperes által írt tanulmányokban rögzítettekkel összefüggésben és megállapította, hogy a felperes a Kúria szervezeti integritását sértő magatartást tanúsított és javasolta a felperessel szemben esetlegesen fegyelmi eljárás elrendelését, illetve a Bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 136. § (2) bekezdése alapján vezetői vizsgálat elrendelését, szabályzat készítését.
- [8] A Kúria elnöke 2024. szeptember 24. napján elrendelte a felperes tanácselnöki munkájának soron kívüli vezetői vizsgálatát, amelynek eredményeként 2024. november 6. napján vizsgálati jelentés készült.
- [9] A 2024. november 26. napján megtartott, a felperes soron kívüli vezetői vizsgálatáról készült vizsgálati jelentés és a vezetői értékelés ismertetéséről készült hangfelvétel alapján készített szó szerinti leirat – egyebek mellett - a következőket tartalmazza a Kúria elnöke részéről.
„E vizsgálati jelentés alapján én kénytelen vagyok fenntartani azt, amit mondtam: önkényes magatartásokat tanúsított, bizonyos helyzetekben még vissza is élt azoknak az embereknek a kényszerű lojalitásával, akiknek a vezetője. Ugyanakkor a vizsgálati jelentés alapján, annak ellenére, hogy hogy ér véget az a jelentés, én általános jelleggel nem tudom felvetni azt a kérdést, hogy tanácselnök úr alkalmas e vagy nem...Tehát ezt én, ez a következtetésem ebből, ami rövidre zárva ugye azt jelenti, hogy vannak itt kifogásolható magatartás elemek, amelyeket a különböző vizsgálatok feltártak, ezek okot adnának arra, hogy valamilyen szankció kövesse őket, de a jogszabályok és ugye a jogszabályokkal összhangban álló Kúriai szabályzatok nem teszik lehetővé ezek szankcionálását. Tehát ilyen értelemben sem fegyelmi, sem pedig alkalmasság kérdésében én semmilyen intézkedést nem teszek, semmilyen intézkedést nem tehetek. Tehát itt tulajdonképpen abba is hagyhatnám, itt pontot is tehetnék a mondat végére.
De azért, hogy ne kelljen egy újabb alkalommal összejönni, azért azt elmondom, hogy a pontig eljutottunk, hogy maga a vizsgálat eddig engedett és ennek nem lehet ilyen következménye. Viszont itt vannak azok a helyzetek, amelyek megint csak a szolgálati viszony keretében valamilyen munkáltatói intézkedést igényelnek, nem szankció jelleggel, mert az nem lehet, de azért azt a körülményt, hogy tulajdonképpen és itt, ahogy fogalmazott az észrevételeiben, például az ügyelosztási rendnél a Kúria elnöke és vezetőitől eltérően értelmezi ezeket... a Kúria összes tanácsának gyakorlatával ellentétesen értelmezi és ennek érvényt is szerez.
Ez az, ami általánosságban igényel valamilyen vezetői intézkedést, tudniillik azért a Kúriának is, mint minden bíróságnak valamilyen formában egységesen kell működnie. Úgyhogy én a következőkre jutottam. Az integritás jelentés alapján, a vizsgálati jelentés alapján és az itt megbeszéltek alapján figyelemmel arra, hogy jelen pillanatban a Kúria személyi helyzete ezt

lehetővé teszi, a tanácselnöki kinevezése és minden ezzel kapcsolatos jogosultsága, tehát most a szolgálati viszonyra gondolok, jogosultsága érintetlenül hagyásával az SzMSz. 13. § (1) bekezdésében írt vezetői jogköreit – a (2) bekezdésére is kiterjedően – mindaddig, amíg a tanácsok vezetése nélkül is zavartalanul ellátható, de azért, hogy ez ne a levegőben lógjon, legfeljebb két évig megvonom azzal, hogy ezt a döntést egy év múlva felülvizsgálom. Ez ellen az intézkedés ellen értelemszerűen munkaügyi bírósághoz fordulhat, nyilván értelemszerűen attól az időponttól, amikor a leírt jegyzőkönyv mellékletét is megkapja.”

- [10] A Kúria elnöke 2024. november 27. napján a 2024.El.VI.A.113/18. számú Elnöki intézkedésével felperes vezetői jogköreit azonnali hatállyal megvonta az alábbi indokolással. „A két jelentésben feltárt tényekre tekintettel, továbbá a vizsgálati jelentés ismertetése során elhangzottakra figyelemmel a vezetői vizsgálat eredményének ismertetését követően tanácselnöki kinevezése és minden ezzel kapcsolatos jogosultsága érintetlenül hagyásával a Kúria Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2021. számú elnöki utasítás (SzMSz) 13. § (1) bekezdésében írt vezetői jogköreit – a (2) bekezdésre is kiterjedően – mindaddig, amíg a tanácsok vezetése nélkül is zavartalanul ellátható, de legfeljebb két évre azonnali hatállyal megvontam azzal, hogy ezt a döntést egy év múlva felülvizsgálom.”.
- [11] A felperes a 2024. november 26. napján megtartott, a soron kívüli vezetői vizsgálatáról készült vizsgálati jelentés és a vezetői értékelés ismertetéséről készült hangfelvétel alapján készített szó szerinti leíratot 2024. december 2. napján vette kézhez.
- [12] A felperes ezt követően nem gyakorolta a tanácselnöki hatásköreit, a tanácselnöki értekezleteken nem vett részt, illetménye és szabadsága változatlan maradt.

Kereset

- [13] A felperes elsődleges kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az Elnöki intézkedés semmis és kérte az alperes kötelezését arra, hogy tanácselnöki munkakörben foglalkoztassa. Másodlagosan kérte az Elnöki intézkedés semmisségének megállapítását, harmadlagosan pedig a joggal való visszaélésre hivatkozott. Kérte továbbá kötelezni az alperest perkölségei viselésére.
- [14] A semmisség körében előadta, hogy az alperes elnökének 14/2021. számú Elnöki Utasítása, azaz az SzMSz nem jogszabály, jogi kötőereje nincsen, jogszabállyal nem lehet ellentétes és nem is származtatható belőle olyan kötelezettség, vagy szankció, amelyet jogszabály nem szabályoz. Az elnöki intézkedésből egyébiránt nem is derül ki, hogy annak kiadására mely jogszabály alapján került sor, vagyis milyen jogszabályban meghatározott hatáskört gyakorolt a Kúria elnöke az intézkedés meghozatala során, és mely jogszabály teszi lehetővé a felfüggesztést. Álláspontja szerint az alperes elnökének ilyen intézkedésre nem volt jogszabályi lehetősége, így a támadott jognyilatkozat semmis. Sem a Bszi., sem pedig a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) nem ismeri a vezető vizsgálat eredményeként az elnöki intézkedés intézményét, egy szervezetszabályozó eszköz (SzMSz) pedig nem írhatja felül ezen jogszabályi rendelkezéseket, ez az alperes elnökének jogkörét nem bővítheti ki.
- [15] A kúriai tanácselnöki tisztségből fegyelmi szankcióként vagy alkalmatlanság esetén lehet megfosztani egy bírót, ilyenre a támadott intézkedés nem utal, azok létezését kifejezetten cáfolja. Ugyanakkor nincs olyan hatáskör vagy eljárás, amelyben a fegyelmi szankció vagy az alkalmatlanságon kívül elmozdítható lenne a tanácselnöki tisztségből egy bíró, és a vezetői jogkör megvonására, „felfüggesztésére” vonatkozó intézkedés sem ismert a jogszabályokban.
- [16] Az Intézkedés továbbá sérti az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését és a Bszi. 3. §-ában

biztosítani rendelt bírói függetlenséget; a tanácselnöki hatáskör „felfüggesztése” útján az intézkedés az érdemi ítélkezési tevékenységet is érinti, ami a Bjt. 37. § (5) bekezdésébe és az OBH utasítás 34. § (4) bekezdésében foglalt korlátba is ütközik.

- [17] Álláspontja szerint két alapvető kérdésben szükséges dönteni; mit jelent a bírói függetlenséghez való jog, és ez milyen viszonyban áll a tanácselnöki tisztség sérthetetlenségével, és ezek alapján mennyiben sérti a bírói függetlenséget egy tanácselnök esetleges jogsértő elmozdítása felfüggesztés útján. Továbbá van-e hatásköre a Kúria elnökének a tanácselnök elmozdítására, ha igen, akkor milyen feltételekkel, és ezek alapján a per tárgyat képező esetben jogszerűnek tekinthető-e az elnöki intézkedés.
- [18] Az első kérdéssel összefüggésben előadta, hogy a bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. Utalt e körben a 4/2014. (I.30.) AB határozatban foglaltakra. Kitért továbbá arra is, hogy az Európai Unió bírósága több ítéletben is megerősítette, hogy az elmozdíthatatlanság a bírói függetlenség garanciája, amely az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgál.
- [19] A felperes esetében a tanácselnöki pozícióból történő „felfüggesztése” valójában a pozícióból történő elmozdítását eredményezte. Noha a vele szemben indított eljárás formailag vezetői alkalmasságának vizsgálatára irányult, a tanácselnöki tisztségből történő elmozdítását ténylegesen nem a szakmai alkalmatlanság megállapítása eredményezte. Az alkalmatlanságon kívül a tanácselnöki tisztségéből csak fegyelmi eljárás keretében lehet elmozdítani egy bírót, a felperes elmozdítására azonban nem fegyelmi eljárás keretében került sor, így felmerül, hogy vele szemben bújtatott módon alkalmaztak fegyelmi szankciót a fegyelmi eljárás biztosítékait mellőzve.
- [20] Ismertette továbbá a tanácselnök hatásköreit a tanács vezetése és szervezése körében, valamint, hogy milyen, a tételes jogban ismert feltételei vannak a tanácselnök elmozdításának. Álláspontja szerint sem Bszi., sem a Bjt. nem ismeri a vezetői vizsgálat eredményeként az elnöki intézkedés intézményét, ugyanígy a tanácselnöki munkakör gyakorlásának „felfüggesztésére” semmilyen Bszi. vagy Bjt. szabály nem biztosít lehetőséget. Mivel vezetői vizsgálat nem állapított meg szakmai alkalmatlanságot a felperes esetében, a fegyelmi eljárás kezdeményezésének lehetősége kizárt volt, ezért felperes munkaköréből való elmozdítására nem volt a Kúria elnökének hatásköre. A „felfüggesztés”, mint lehetőség nem véletlenül nem szerepel a sarkalatos törvényekben, hiszen egy ilyen megoldás a folyamatos kontrollt és befolyást biztosítana a Kúria elnökének az ítélkezés tartalma felett; ez pedig az Alaptörvény jogállamiság rendelkezésétől, a bírói függetlenségen és elmozdíthatatlanságon át, a hatalommegosztás elvéig mindent sértene.
- [21] A harmadlagos kereseti kérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy amennyiben lett volna ilyen intézkedés meghozatalára hatásköre az alperes elnökének, úgy az a joggal való visszaélés tilalmába ütközött; annak mögöttes indoka a felperes és az alperes elnöke közötti szakmai nézeteltérés volt. Figyelemmel arra, hogy sem fegyelmi eljárás keretében nem tudta felperest pozíciójából elmozdítani, sem pedig alkalmatlanság nem merült fel a felperes oldalán, csupán a támadott intézkedéssel tudta a felperes szakmai álláspontját elnyomva őt tanácselnöki pozíciójából eltávolítani.

Ellenkérelem

- [22] Az alperes az ellenkérelmében a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte.
- [23] Indoklásul előadta, hogy a Bszi. 117. § (1) bekezdése a Kúria elnökének feladatai között többek között rögzíti azt is, hogy gondoskodik a Kúrián az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásáról, továbbá irányítja és ellenőrzi a Kúria bírósági vezetőinek igazgatási

tevékenységét. Azt, hogy egy bírósági vezetőnek milyen feladatokat kell ellátnia taxatív módon semmilyen jogszabály nem rögzíti. A tanács elnökére vonatkozóan a Bszi. 126. §-a csupán egy mondatot tartalmaz, amely szerint vezeti a tanácsot és szervezi annak munkáját. Ez a megfogalmazás csupán annyit jelent, hogy minden tanácsot tanácselnök vezet, de nem minden tanácselnök vezet tanácsot. A Kúria elnöke, mint a bírósági vezetők igazgatási tevékenységét irányítani jogosult vezető nyilvánvalóan dönthet arról, hogy mely tanácselnökök látják el a tanács vezetését.

- [24] Jelen esetben a K.III. tanács működése szempontjából legoptimálisabb helyzet kialakítása szempontjából a Kúria elnöke dönthetett úgy, hogy célszerűbb, ha a tanács irányítását meghatározott ideig a tanácsban levő három kinevezett tanácselnök közül kettő látja el. Ezt megtehetette a soron kívüli vezetői vizsgálatra tekintet nélkül is, ha a Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontja szerinti irányítási jogkörében úgy ítéli meg, hogy az a tanács kiegyensúlyozott munkája érdekében célszerű.
- [25] Az alperes számára értelmezhetetlen a felperes keresetének arra vonatkozó állítása, amely szerint „felfüggesztették”, elmozdították a tanácselnöki beosztásából. Felperes ugyanis továbbra is kinevezett tanácselnök, tanácselnöki illetményben részesül, az pedig, hogy konkrétan milyen feladatokat kell ellátnia bírósági vezetőként, a Kúria elnöke határozza meg a jogszabályi keretek között.
- [26] Álláspontja szerint a bírói függetlenség és elmozdíthatatlanság kérdése fel sem merülhet egy vezetői kinevezés kapcsán, hiszen ezek a bírói státuszhoz kapcsolódnak. Ugyancsak téves az ítélezési tevékenységet, az ítélező tanácsban aktuálisan ellátott feladatokat azonosan kezelni a vezetői feladatokkal.
- [27] Hangsúlyozta, hogy a támadott intézkedés meghozatalára kifejezetten nem a vezetői vizsgálat eredményeként (jogkövetkezményeként) került sor, a Kúria elnöke a Bszi. 117. §-ában rögzített jogkörében eljárva egy hosszabb folyamat eredményeként látta úgy, hogy a K.III. tanács irányítását átmenetileg két tanácselnökkel kívánja ellátni. Mindezek alapján megállapítható, hogy az elnöki intézkedés semmisségét eredményező jogszabálysértés nem történt.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [28] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2024.El.VI.A.113/18. számú elnöki intézkedés semmis. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.650.000 forint és 445.500 forint Áfa perköltséget.
- [29] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által támadott határozat kihatással volt a bírói szolgálati jogviszonyára, azt lényegesen befolyásolta, figyelemmel arra, hogy az alperesi intézkedés megvonta a tanácselnöki hatásköreit.
- [30] Az elsőfokú bíróság rögzítette a bírósági igazgatás és a bírósági igazgatásra jogosultak tevékenységének, ezen belül az elnöki intézkedés jogintézményének célját. A fenti rendelkezések értelmében a bírósági igazgatás célja, hogy az OBH elnökének a stratégiai célkitűzései alapulvételével, a központi igazgatás eszközeinek és módszereinek megfelelően egységesen meghatározza a bíróságok felelős vezetésének, működésének, felügyeletének, ellenőrzésének általános és konkrét szabályait, amelyek a bíróságok eredményes, időszerű, szolgáltató jellegű tevékenységéhez szükséges. Az igazgatási intézkedésre jogosult által gyakorolt azon egyszeri vagy ismétlődő tevékenységeknek az összessége, amelyek biztosítják a bíróságok hatékony működéséhez és az időszerű, magas színvonalú ítélezési tevékenység gyakorlásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket. Az igazgatási intézkedésre jogosult a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az OBH elnökének az igazgatási irányítása körébe

tartozó eszközök keretei között és a stratégiai célkitűzéseit figyelembe véve felel az általa vezetett bíróság vagy szervezeti egység hatékony és időszerű működéséért, a magas szakmai színvonalon végzett igazságszolgáltatási tevékenységet biztosító tárgyi és személyi feltételek gazdaságos, átlátható és arányos megteremtéséért.

- [31] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Kúria elnöke - igazgatási jogköréből adódóan - dönthet úgy, hogy a tanács irányítását meghatározott ideig a tanácsban lévő három kinevezett tanácselnök közül kettő látja el, amennyiben irányítási jogkörében úgy ítéli meg, hogy a tanács kiegyensúlyozott munkája érdekében az célszerű. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a jelen perbeli esetben a Kúria elnökének döntését nem a bíróság, ezen belül a tanács hatékonyabb működése indokolta, hanem a felperessel szemben lefolytatott eljárások során megállapított tények és a felperes magatartásai.
- [32] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy látszólag valóban nem került a felperes a tanácselnöki tisztségéből elmozdításra, figyelemmel arra, hogy a tanácselnöki kinevezése továbbra is fennáll, tanácselnöki illetményben részesül és jogosult a vezetői pótszabadságra. A Kúria elnöke azonban a valóságban ténylegesen elmozdította vezetői tisztségéből azáltal, hogy „vezetői jogköreit megvonta”. A felperes ugyanis – alperes által sem vitatottan – nem vezet tanácsot, nem szervezi annak munkáját, a tanácselnöki értekezleteken nem vesz részt.
- [33] Az elsőfokú bíróság kiemelte továbbá, hogy a kinevezett tanácselnöki tisztséget, mint határozatlan időre létrejött vezetői tisztséget a mindenki által kötelezően alkalmazandó jogszabályi előírások szigorúan körülhatárolják; taxatív felsorolást tartalmaz a Bszi. 138. §-a a vezetői tisztség megszűnésének okairól, a Bszi. 140. § (1) bekezdése a vezetői alkalmatlanság miatti azonnali hatályú felmentéséről, továbbá a Bjt. 124. § (1) bekezdése a fegyelmi büntetésként kiszabható vezetői tisztségéből való felmentésről. Ezen eseteken túlmenően a tanácselnök a bírói szolgálati jogviszonyával, magatartásával, illetve alkalmatlanságával összefüggésben nem mozdítható el vezetői tisztségéből. Különösen nem az ügyelosztási rend eltérő értelmezése miatt.
- [34] A bíróság a Kúria elnökének tényállásban rögzített nyilatkozatából és az elnöki intézkedésben foglaltakból megállapította, hogy felperes vezetői jogkörének megvonására az integritási jelentés a vizsgálati jelentés és a soron kívüli vezetői alkalmassági vizsgálati jelentés ismertetésén a felperes részéről elhangzottakra figyelemmel, ebből következően azok jogkövetkezményeként került sor. Ezt támasztják alá a Kúria elnökének azon megnyilatkozásai, amelyek szerint a felperesi kifogásolható magatartásokat szankció kellene, hogy kövesse, okot is adnának arra, azonban erre nincs jogszabályi lehetősége, ezért „vezetői intézkedés” keretében megvonja a vezetői jogköreit.
- [35] Az elsőfokú bíróság utalt e körben arra, hogy vita esetén egy jognyilatkozat értelmezése a nyilatkozó feltehető akarátára, az eset összes körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint történik. Ebből következően a Kúria elnöke nyilvánvalóan és félreérthetetlenül a felperesi magatartások és az ezek nyomán indult vizsgálatokban feltártakra tekintettel vonta meg felperes vezetői jogköreit. Az intézkedés ugyanis kizárólag a két jelentésben feltárt tényekre, továbbá a vizsgálati jelentés ismertetése során elhangzottakra hivatkozik és még csak utalásszerűen sem tartalmaz más, a fentiekől eltérő indokot, amely ne felperes magatartásával, az általa előadottakkal és a vele szemben lefolytatott eljárásokkal, hanem a bíróság vagy a tanács hatékony, időszerű, kiegyensúlyozott működésével állna összefüggésben. Ilyenre a soron kívüli vezetői vizsgálatáról készült vizsgálati jelentés és a vezetői értékelés ismertetéséről készült hangfelvétel alapján készített szó szerinti leirat sem tartalmaz utalást, továbbá az eljárás során sem merült fel olyan tény, adat, körülmény, amely ezt támasztotta volna alá.
- [36] Az alperes elnökének intézkedése nélkülöz minden jogszabályi alapot. Az alperes hivatkozott

a Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontban meghatározott elnöki jogkörre, azonban a jelen perbeli esetben a Kúria elnökének döntése nem az igazgatási jogkörén alapult, hanem a két, felperessel szemben lefolytatott vizsgálat során tett megállapításokra, továbbá felperes ezekkel összefüggésben tett és ezeket érintő nyilatkozataira.

[37] Az elsőfokú bíróság a fentiekben részletezett jogszabályi előírások és a Kúria elnöke által előadottak, valamint az elnöki intézkedésben rögzítettek értelmezése alapján megállapította, hogy a felperes által sérelmezett alperesi intézkedésnek nincsen jogszabályi alapja, ezáltal az jogszabályba ütközik és semmis.

[38] A munka törvénykönyvéről szóló 2012.évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (2) és 15. § (3) bekezdései értelmében a semmisség jogkövetkezménye az érvénytelenség. Az alperesi jognyilatkozat az elsőfokú bíróság megítélése szerint olyan súlyos fogyatékoságban szenved azáltal, hogy hiányzik a jogszabályi alapja, amely kizárja a joghatását; azaz nem lehet rá jogot alapítani, az alperes által célzott joghatás nem érhető el. Mindebből következően – figyelemmel arra, hogy annak jogszabályi akadálya nincs - az eredeti állapotot helyre kell állítani.

[39] Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmével összefüggésben rámutatott arra, hogy a bíróságnak nincsen hatásköre a munkáltatót oly módon marasztalni, hogy konkrétan meghatározza számára, hogy milyen feladatokkal bízza meg felperest. A felperes abban az esetben kérhetné a „tanácselnöki munkakörbe beosztott bíróként való tovább foglalkoztatását”, amennyiben az alperes megfosztotta volna őt a tanácselnöki tisztségétől. Tekintettel arra, hogy ilyenre nem került sor, az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét nem találta megalapozottnak.

[40] Figyelemmel továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét alaposnak ítélte és a támadott alperesi intézkedés semmisségét megállapította, ezért a harmadlagos kereseti kérelem vizsgálatára nem került sor.

[41] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Kúria a legfőbb bírói szerv; a Kúriát az elnök vezeti, azaz ő a legfőbb bíró. A Kúria elnökével szemben speciális követelmények, a társadalom tagjaihoz képest magasabb erkölcsi és jogkövető elvárások érvényesülnek. A Kúria elnökétől a társadalom és az igazságszolgáltatás magas szintű normakövetést vár el, ezért a Kúria elnökére fokozott felelősség hárul, hogy példamutató magatartásával az igazságszolgáltatás erényeit és alapértékeit képviselje mind a bírák, mind pedig a társadalom felé.

[42] Az elsőfokú bíróság rögzítette - bár felperes nem sérelmezte - a teljesség kedvéért, hogy a Bjt. 146. § (2) bekezdése alapján a sérelmezett intézkedéstől számított 15 napon belül nyílik meg a jogorvoslati határidő, nem pedig egy esetleges szó szerinti jegyzőkönyv kézhezvételétől számítottan.

[43] Az elsőfokú bíróság a perköltség mérséklésére nem látott alapot, ezért az ügyvédi megbízási szerződésben rögzített óradíj alapján kimutatott költséget határozta meg. Álláspontja szerint a felperesi jogi képviselő a megbízási szerződésben vállalt feladatot ellátta, peres iratokat szerkesztett, a tárgyaláson megjelent, valamint a munkadíja semmiképpen sem tekinthető a piaci viszonyokkal és a józan ésszel nyilvánvalóan ellentétesnek, kirívóan eltúlzott mértékűnek.

Fellebbezés

[44] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását. Másodlagosan kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet akként változtassa meg, hogy a másodlagos keresetet is utasítsa el és a harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet és ebben a keretben

utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára. Harmadlagosan kérte, hogy a másodlagos és a harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában is helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet és ebben a keretben utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára.

- [45] Az alperes valamennyi fellebbezési kérelem esetén kérte az ítélet indokolása (42) bekezdésének mellőzését.
- [46] Az alperes rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét elutasította, így ezen rendelkezését nem támadta.
- [47] A másodlagos kereseti kérelemnek helytadó része álláspontja szerint megalapozatlan. Az alperes az ellenkérelmében részletesen kifejtette, mindegyik a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés kapcsán, hogy az miért nem eredményezheti a semmisség megállapítását. Az ítélet indokolása erre vonatkozóan nem tartalmaz semmilyen érvelést, ezekről a jogszabályi rendelkezésekről említést sem tesz. Arra vonatkozóan sem tartalmaz utalást, hogy az alperesi védekezéssel szemben mely jogszabály megsértése alapján állapítható meg a sérelmezett elnöki intézkedés semmissége. Az ítélet ugyan utal az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének, A Bszi. 3. §-ának és a Bjt. 37. § (5) bekezdésének, valamint az OBH utasítás (véltetően a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás) 34.§ (4) bekezdésének sérelmére, mint felperesi hivatkozásra. A későbbiekben azonban az ítélet indokolása e jogszabályi rendelkezésekről sem tesz említést, egyáltalán nem foglalkozik azzal, hogy a felperesi hivatkozás szerint megvalósult-e bármelyik sérelme az elnöki intézkedésben foglaltak alapján.
- [48] Az alperes az ellenkérelmében részletesen kifejtette, hogy a Bszi. 117. § (1) bekezdése a Kúria elnökének feladatai között – munkáltatói jogkör gyakorlás mellett - többek között rögzíti azt is, hogy gondoskodik a Kúrián az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásáról, továbbá irányítja és ellenőrzi a Kúria bírósági vezetőinek igazgatási tevékenységét. Az, hogy egy bírósági vezetőnek milyen feladatokat kell ellátnia, taxatív módon semmilyen jogszabály nem rögzíti. A tanácselnökre vonatkozóan a Bszi. 126. §-a csupán egy mondatot tartalmaz, mely szerint vezeti a tanácsot, és szervezi annak munkáját. A Kúria elnöke, mint a bírósági vezetők igazgatási tevékenységét irányítani jogosult vezető, dönthet arról, hogy mely tanácselnökök látják el a tanács vezetését. Jelen esetben a K.III. tanács működése szempontjából optimális helyzet kialakítása miatt a Kúria elnöke dönthetett úgy, hogy célszerűbb, ha a tanács irányítását meghatározott ideig a tanácsban levő három kinevezett tanácselnök közül kettő látja el. Ezt egyébként megtehetette a soron kívüli vezetői vizsgálatra tekintet nélkül is, ha Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontja szerinti irányítási jogkörében úgy ítéli meg, hogy a tanács kiegyensúlyozott munkája érdekében az célszerű.
- [49] A Kúria elnöke a Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott irányítási és ellenőrzési jogkörében dönthetett úgy, hogy az elnöki intézkedésben hivatkozott két jelentésben feltárt tények akadályozzák az érintett tanács működését, abban az esetben, ha továbbra is három tanácselnök látja el annak irányítását. Az is teljesen indokolt, hogy a továbbiakban arra a két tanácselnökre kívánta bízni a tanács irányítását, akiknek a tevékenysége a hatékonyabb működés irányába hat. A jelen esetben egy elnöki mérlegelési jogkörben hozott döntésről van szó, az nem az érintett bíró jogállására, hanem tisztán a szervezeti működésre irányul.
- [50] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság teljesen tévesen, minden jogszabályi alap nélkül próbálta szétválasztani a jelentésekben foglalt ténymegállapításokat és a Kúria elnökének Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott jogkörét. Az elsőfokú ítélet valójában nem is tartalmazza, hogy az elnöki intézkedés milyen jogszabályt sért, ami miatt semmis. E helyett azt állapítja meg önellentmondásosan, hogy annak nincs jogszabályi alapja, ezért

semmiss. Az Mt. 27. § (1) bekezdésének alkalmazása esetén mind a keresetnek, mind pedig a keresetnek helyt adó ítéletnek tartalmaznia kell azt a jogszabályt, amelybe a sérelmezett intézkedés ütközik. Ilyet azonban az elsőfokú bíróság ítéletében nem lehet találni, pusztán arra utal, hogy az intézkedésnek nincs jogszabályi alapja.

- [51] Az alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy az intézkedésnek a jogszabályi alapja a Bszi. 117.§ (1) bekezdés k) pontja a Kúria elnöke számára biztosítja azt, hogy irányítási jogkörében megszervezze a tanácsok munkáját és meghatározza azt, hogy a tanácson belül tanácselnöki kinevezéssel rendelkezők közül kik azok, akik ellátják a tanács tevékenységének irányítását. Az elnöki intézkedés az irányítási, ellenőrzési jogkör gyakorlásának eszköze, indokolási kötelezettsége nincs. Az, hogy egy tanácselnök milyen feladatokat lát el, nem jogállási kérdés, jelen esetben nem volt szó a felperes tanácselnöki beosztásból történő „felfüggesztéséről”, pláne „elmozdításról”.
- [52] Az elsőfokú bíróság, egyik a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján sem állapította meg a semmisséget, ezért a másodlagos kereseti kérelmén túlterjeszkedett, amikor arra alapította a döntését, hogy az elnöki intézkedésnek nincs jogszabályi alapja.
- [53] A felperes a joggal való visszaélésre csak a harmadlagos kereseti kérelmében hivatkozott, melyet az elsőfokú bíróság nem bírált el. Ennek következtében érthetetlen az indokolásnak az a megállapítása, amely az tartalmazza, hogy valójában az elnöki intézkedés „ténylegesen elmozdította” a felperest a vezetői tisztségéből az ügyelosztási rend eltérő értelmezése miatt.
- [54] Az alperes előadta, hogy a felperes keresetváltoztatása, amely során harmadlagos kereseti kérelmet terjesztett elő, nem volt jogszabályszerű, mivel nem felelt meg a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 185.§ (2) bekezdése alapján a keresetlevélre vonatkozó jogszabályoknak.
- [55] Amennyiben a másodfokú bíróság szerint szabályosan terjesztette elő a felperes a keresetváltoztatását és annak érdemi elbírálására lehetőség van, úgy az alperes álláspontja szerint az megalapozatlan.
- [56] Az alperesnek érdemi ellenkérelem-változtatásra sem volt lehetőségre, azonban ettől függetlenül megállapítható, hogy a felperes az Mt. 7. §-ában foglaltak tekintetében a bizonyítási érdekébe tartozó tényeket nem bizonyította. A bíróság anyagi pervezetése körében adott tájékoztatás alapján a felperesnek kellett volna bizonyítani az Mt. 7. §-ban foglaltakat, melyre azonban nem került sor, így a bizonyítatlanság jogkövetkezményét a felperes viseli.
- [57] Mindezek alapján indokolt az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a felperes keresetének teljes elutasítása.
- [58] Az alperes a másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban fenntartotta az elsődleges fellebbezési kérelmében foglaltakat. Figyelemmel arra azonban, hogy a harmadlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban nem terjeszthetett elő érdemi ellenkérelmet, ezért indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában.
- [59] A harmadlagos fellebbezési kérelem kapcsán fenntartotta, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén, amely miatt az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Figyelemmel arra, hogy a harmadlagos kereseti kérelem kapcsán sem volt lehetősége az alperesnek érdemi ellenkérelmet előterjeszteni, ezért kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.

Csatlakozó fellebbezés

- [60] A felperes a csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet indokolásának (31) bekezdésének módosítását és az első mondat mellőzését, és az alperes kötelezését másodfokú perköltség megfizetésére.
- [61] Előadta, hogy a támadott indokolás felperesi álláspont szerint téves jogértelmezés, mert a tanácselnöki pozíció igazgatási úton nem korlátozható. Amennyiben a bíróság a (31) bekezdés szerint azt állapítja meg, hogy van mód a felperest tanácselnöki tisztségéből igazgatási úton történő elmozdítására, úgy ehhez adekvát és megfelelő jogi indokolást is kellett volna társítani és tisztázni lett volna szükséges azt is, hogy ez az álláspont milyen viszonyban áll (34) bekezdésben elfoglalt állásponttal. Ennek körében értelmezni kellett volna a tanácselnöki tisztség keletkezését és a tanácselnöki feladatokat. Ha azonban ez megtörtént volna, úgy a (31) bekezdésben foglalt megállapításokhoz a felperesi keresetben kifejtett álláspont szerint nem lehetett volna eljutni. Ugyanis érdemi ítélkezési funkciót érintően igazgatási intézkedésre nem kerülhet sor és a tanácselnöki pozíció jogkörök sem függeszthetők fel, ez ugyanis egyenértékű a tanácselnöki elmozdítással. Erre azonban csak fegyelmi szankcióként vagy alkalmatlanság esetén van lehetőség.
- [62] Előadta, hogy a Bszi. és a Bjt. szabályozási rendjéből az következik, hogy a tanácselnöki pozíció olyan érdemi ítélkezési pozíciót fed le, amelyet fegyelmi büntetés és alkalmatlanság esetét kivéve korlátozni nem lehet. A tanácselnöki vezetői tevékenység kereteit – mivel érdemi ítélkezéshez kapcsolódó vezetői hatáskörrel van szó - sarkalatos törvény határozza meg. Ezt a vezetői hatáskört a Bszi. 126.§-a szabályozza, amely szerint a tanácselnök vezeti a tanácsot és szervezi annak munkáját, továbbá egy kúriai tanácselnök tagja a jogegységi panasz tanácsnak, a Bszi. 41/A. §-a alapján. Ezek a vezetői hatáskörök tehát ítélkezési, bírói hatáskörök. Ezek nem klasszikus vezetői, hanem klasszikus ítélkező tevékenység részei az eljárási törvények, így a felperes esetében a Kp. saját bírói – ítélkező hatáskört - biztosít a tanácselnök bírónak. Ilyen pl. a Kp. 9. § (2) bekezdése.
- [63] Előadta, hogy a tanácselnöknek a tanács vezetése és szervezése körében a sajátos bírói hatáskörei az alábbiak:
- 1) A tanácselnök határozza meg az adott tanács eljárását, hiszen minden eljárási döntést ő hoz meg.
 - 2) Ő intézi a kurrenciát, ő biztosítja egy adott eljárás tisztességét.
 - 3) A tanácselnök szignálja ki tanácson belül az ügyeket, ennek automatizmusa a törvényes bíróhoz való jogot is érinti.
 - 4) A tanácselnök minden ügyben teljeskörűen felkészül, szemben egy előadó bíróval, aki teljeskörűen, a saját ügyeiből készül fel, más ügyeknek az elbírálásában a tanácselnök és az előadó bíró ismertetése alapján vesz részt alapesetben.
 - 5) A tanácselnöknek a tanács által hozott döntések esetében közigazgatási kúriai tanácsnál a befogadás és az ügyet befejező határozat esetében is kiemelt szerepe van a teljeskörű iratokból történő felkészülésre
 - a) a tárgyalásvezetési jogkörére és a
 - b) befejező határozat szóbeli indokolási jogkörének egyedüli gyakorlása folytán.
- [64] A fentiek alapján nincs jogszabályi alapja az alperes elnökének, hogy a tanácselnököt igazgatási úton eltávolítsa, figyelemmel arra, hogy a kinevezési joga pusztán járulékos jellegű, ahhoz döntési jogkör nem kapcsolódik. Úgy szintén nincs módja az alperes elnökének a tanácselnöki kinevezés visszavonására. Az alperes elnöke mindössze arra jogosult, hogy

alkalmatlanság (Bsz. 140. §) vagy fegyelmi büntetés (Bjt. 124.§) eredményeképp mozdíthatson el egy tanácselnököt, arra semmiképp, hogy igazgatási úton (különbéle szervezési, hatékonysági álcák mögé bújtatva) tegye azt, formálisan akár csak felfüggesztve az érintett bírót az érdemi ítélkezési tevékenységet magában hordozó vezetői pozíciójából.

- [65] Előadta, ha az ítélet (31) bekezdése megalapozott lenne, akkor ez a bírói függetlenség tartalmi kereteinek évtizedek óta kifejeződött gyakorlatát és alkotmányos alapjait kérdőjelezné meg és azt jelentené, hogy mindez lényegtelen, hiszen az igazgatási út álcázata mögé bújva, voltaképpen meg lehet kerülni és ki lehet játszani a bírói függetlenség garanciáit.
- [66] A felperes az igazgatási nyomásgyakorlás alkotmányos tilalmával kapcsolatos AB gyakorlat körében a következőket adta elő. A státuszbeli és szervezeti garanciák körébe tartozik az Alaptörvény által is szabályozott elmozdíthatatlanság (a bíró akarata ellenére nem vonható el folyamatban lévő ügyeitől és nem mozdítható el pozíciójából), továbbá pl. a bírót megillető javadalmazás) (33/2012. (VII.17.) AB. határozat). A 27/2020. (XII. 16.) AB határozat az alábbi megállapodásokat tette. A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja. Ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatási vagy szervezési-igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga és kötelezettsége is. Azzal, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése a bírák szakmai és személyi függetlenségét is garantálja, jogot biztosít a bírák mint a bírói szolgálatot ellátó természetes személyek részére a függetlenséghez.
- [67] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírói függetlenség két síkon értelmezhető: egyrészt szakmai függetlenséget, másrészt személyi függetlenséget jelent. Szakmai függetlenség a befolyásolástól mentes ítélkezési tevékenység követelményét maga az Alaptörvény is rögzíti. A személyi függetlenség azt a több összetevőből álló független közjogi státuszt jelenti, amely a bírót a szolgálati jogviszonyának fennállása során megilleti (22/2019. (VII. 5.) AB határozat).
- [68] Előadta, hogy a bírói tisztség elnyerése vonatkozásában a 12/2017. (VI.19.) AB határozat kimondta, hogy a kötött pályázati és kinevezési eljárás az Alaptörvény által biztosított köztársasági elnök általi kinevezés magas közjogi legitimációnak minősül és nem csak szimbolikus jelentősége van annak, hogy a semleges bírói hatalmat a semleges köztársasági elnöktől kapott kinevezéssel nyeri el a bíró. Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése jogot biztosít a bírók számára a függetlenséghez, nem csak alapelvet fogalmaz meg. Ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatási vagy szervezési-igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga és kötelezettsége is. A további státuszbeli és szervezeti garanciák is csak a független ítélkezés biztosítását szolgálják, garantálni kell, hogy a bírók saját szakmai meggyőződésük alapján ítélkezhessenek, másrészt ki kell zárni az igazgatási befolyásolás lehetőségét is.
- [69] Az eljárási szabályoknak törekedniük szükséges minden olyan helyzet elkerülésére, amely a bíró pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthet.
- [70] Az igazgatási feladatok ellátása önmagában nem érinti e két követelményt mindaddig, amíg a függetlenség megvalósulásához szükséges szervezeti és személyi garanciákat ezek a megoldások nem rontják le, azaz a függetlenséget garanciákkal kell biztosítani az igazgatási befolyás ellen. A kiszámítható jogalkalmazói működést a jogilag szabályozott eljárási garanciák, így az érintettek jogorvoslati jogának biztosítása is hivatott kikényszeríteni. E jog hatékony érvényesülésének egyik feltétele, hogy jogosultjának módjában álljon az őt érintő döntés ténybeli és jogi indokait megismerni.

- [71] A státuszbeli és szervezeti garanciák is a független ítélkezés biztosítását szolgálják. A bírának nem csak a másik két hatalmi ág képviselőitől, hanem a többi bírótól is függetlennek kell lenniük. Ez a belső (a bírósági szervezetrendszeren belüli) függetlenség is kétirányú: az ítélkezési tevékenység függetlenségét egyrészt biztosítani kell a többi bíróval szemben, másrészt ki kell zárni az igazgatási befolyásolás lehetőségét is (38/1993. (VI. 11.) AB határozat). Az Alaptörvény hatálybalépését követően az alkotmánybírósági gyakorlat túllépve a korábbi kereteken, megállapította, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében szabályozott bírói függetlenség nemcsak alkotmányos elv, hanem egyúttal jogot is keletkeztet a bírák számára (4/2014. (I. 30.) AB határozat, 3154/2017. (VI.21.) AB határozat, 33/2017. (XII.6.) AB határozat).
- [72] Mivel a bírónak mindenkitől - más bíróktól is - függetlennek kell lennie, függetlenségét hasonló garanciákkal kell biztosítani az elvileg hasonló igazgatási befolyás ellen, származzék az akár a bírósági szervezeten belülről, akár azon kívülről.
- [73] Hivatkozott a 3154/2017. AB határozatra, mely szerint a szakmai függetlenség egyrészt a külső (állami és nem állami szervektől), másrészt a belső (a bíróságon belüli) befolyásolástól védi a bírakat. A belső (szakmai függetlenség tovább bontható, az kizárja egyrészt a többi bírótól, másrészt a bírósági igazgatási szervektől való befolyásolás lehetőségét.
- [74] Kifejtette, hogy az EJEB ítélkezési gyakorlatában a független bírósághoz való jog érvényesülése körében megköveteli, hogy a bírák mentesek legyenek mind a külső, mind a szervezeten belüli befolyásolástól. A szervezeten belüli függetlenség feltétele, hogy a bíróra ne nehezedjenek elvárások, amely magában foglalja azt is, hogy semmilyen nyomás nem merülhet fel azok részéről, akiknek a bíróságon igazgatási feladatuk van. A bírák függetlenségét szolgáló biztosítékok hiánya a bírósági rendszeren belül, és különösen a bírói eljárókkal szemben arra vezethet, hogy az EJEB a független bírósághoz való jog sérelmét megállapítja [Agrokompleks kontra Ukrajna (23465/03), 2011. október 6.]” {3154/2017. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [44], Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása}.

Fellebbezési ellenkérelem

- [75] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mivel az bíróság érdemben helyes döntést hozott.
- [76] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemnek megfelelően határozott, nem terjeszkedett túl azon, az elnöki intézkedés semmisséget kérte megállapítani, és erről döntött a bíróság. A kereset indokolásában részletesen kifejtette, hogy nincs hatásköre a Kúria elnökének arra, hogy felfüggeszsen egy bírót tanácselnöki pozíciójából, illetve, hogy fegyelmi eljárásban hozott szankció volt a felfüggesztés, amely jogszabályi alapja hiányát maga a támadott intézkedés szövege támasztja alá. Vagyis arra, hogy jogalap hiányában került sor a döntés meghozatalára, volt kereseti kérelem, és ezt össze is foglalta a felperesi jogi képviselő a tárgyalási jegyzőkönyv szerint is.
- [77] Előadta, hogy a jelen perben elbírált ügyben a Kúria elnöke nem igazgatási jogkörben járt el. Elsősorban arra hivatkozott, hogy az ítélet [37] bekezdése szerint jelen ügyben nem a Bszi.117.§ (1) bekezdés k) pontja került alkalmazásra, a döntés minden jogszabályi alapot nélkülözött.
- [78] Álláspontja szerint a Kúrián a Bszi. 117.§ (1) bekezdés k) pontja szerinti elnöki igazgatási hatáskör is csak a jogszabályi keretek között gyakorolható, konkrétan a Kúria ügyelosztási rendjének keretei között, az érdemi ítélkezési tevékenységre pedig ez az igazgatási hatalom nem terjedhet ki. A releváns szabályok alapján a Bszi. 117. (1) k) pontja alapján sem hozható a perben támadott döntés.

- [79] A tanácselnöki többletjogok és kötelezettségek a konkrét eljárásokban az érdemi ítélkezési tevékenységhez tartozó tevékenység, ekként arra a Bjt.37.§ (5) bekezdése folytán a Bszi.117.§ (1) k) pontja szerinti igazgatási jogkörök nem terjednek és nem is terjedhetnek ki. Ezek a tanácselnöki feladatok kifejezetten bírói érdemi ítélkező tevékenységhez tartozó feladatok. Ez világosan kitűnik abból, hogy egyesbírói eljárásokban az egyesbíró látja el (Kp. 9.§ (2) bek.) az előadó és tanácselnöki feladatokat együttesen, ezek együtt a bírói feladatkörök, maga az érdemi ítélkezési tevékenység. Tanácsban való eljárás esetén a Bszi.126.§-ának kógens normái az ítélet megírását (az ügy előadását) és a tanácselnöki szervezési és tárgyalásvezetési feladatokat, melyek együttesen teszik ki a bíró érdemi ítélkezési tevékenységét.
- [80] A Bszi.10.§ (1) bekezdése szerint a törvényes bíróhoz való jog érvényesítése érdekében az ügyelosztási rendet úgy kell összeállítani, hogy abból előzetesen megállapítható legyen, hogy az adott ügyben mely tanács jár el. Az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik. Ezért az Elnöknek a Bszi.117.§ (1) k) pontjában foglalt jogköreit legfeljebb az ügyelosztási rend módosítására tett javaslattal gyakorolhatja kizárólag, egyedi intézkedéssel nem. A Kúria elnöke egymaga nem jogosult dönteni, kizárólag az érintett szakmai kollégium, azaz egy adott ügyszakba tartozó bírák egyetértésével. Az alperesi jogértelmezés esetén, a Kúria elnöke közvetlen, egyedi beavatkozási hatáskörrel rendelkezne a Kúria tanácsok összetételébe, ami elképzelhetetlen egy jogállamban.
- [81] A Kúria elnökének nincs arra igazgatási hatalma a Bszi.117.§ (1) k) pontja alapján sem, hogy az ügyelosztási rendben tanácselnököt egyedi intézkedéssel előadó és/vagy szavazó bírónak osszon be, megszüntetve tanácselnöki jogait és kötelezettségeit az érdemi ítélkezés vonatkozásában, hatékonysági vagy más absztrakt szervezési indokokra hivatkozással.
- [82] A harmadlagos kereseti kérelem kapcsán alperesi fellebbezéssel kapcsolatban előadta, hogy az alperes tárgyaláson előadta, hogy a részletes az álláspontjuk rögzítésre került, ezen túlmenően a harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában további előadnivalójuk nincsen. Később sem jelzett semmilyen konkrét kifogást a harmadlagos kereseti kérelemmel kapcsolatosan, amely egyébként nem keresetváltoztatás, mert mind a jogalapja, mind annak ténybeli és jogi indoka a keresetlevélben szerepelt. Figyelemmel arra, hogy perfelvételi szakban terjesztette elő a felperes a harmadlagos kereseti kérelmet, így keresetváltoztatásra is lehetősége volt. Az alperesi képviselő ellenkérelem-változtatásra pedig nem kért határidőt, ilyen a jegyzőkönyvben nem szerepel és úgy nyilatkozott, hogy szabályszerű keresetváltoztatás esetén tud ellenkérelmet változtatni.
- [83] Előadta, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során utalásszerűen sem jelölte meg, hogy miért tartja szabálytalannak a keresetváltoztatást. A fellebbezésében is csak annyit mond, nem valósult meg a Pp. 185. § (2) bekezdésében foglalt elvárás, de a jogszabályi alapját nem jelöli meg.
- [84] Álláspontja szerint az alperes továbbra sem adott arra magyarázatot, hogy vajon miért van a tanácselnök elmozdításával kapcsolatosan szabályozva az alkalmatlansági és a fegyelmi eljárás és azok következményeként az elmozdítás, ha ugyanazt a döntést diszkrecionális jogkörben is meghozhatja a Kúria elnöke is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme a csatlakozó fellebbezés kapcsán

- [85] Az alperes elsődlegesen a csatlakozó fellebbezés visszautasítását kérte. Előadta, hogy a csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint. Az alperes fellebbezése 3.2.2. pontjának, a csatlakozó fellebbezés által is idézett részeiből

egyértelműen megállapítható, hogy az az elsőfokú ítélet [31] bekezdése első mondatát nem támadja, kifejezetten annak utolsó mondatát sérelmezi, utalva arra, hogy az a hatályos szervezeti és jogállási törvény alapján értelmezhetetlen. Az elsőfokú ítéletnek az elsődleges kereseti kérelmet elutasító rendelkezését sem a felperes, sem az alperes nem támadta fellebbezéssel, az jogerős, így azt a felperes csatlakozó fellebbezése nem támadhatja. Amennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [31] bekezdés első mondatát mellőzné az indokolásból, az ellentmondana az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett rendelkezéseivel is. Álláspontja szerint, mivel az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének elsődleges kereseti kérelmét elutasító részét nem támadta, ezért abban a részében az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett, így ezen indokolást illetően csatlakozó fellebbezésnek nincs helye.

[86] Az alperes arra az esetre, amennyiben a másodfokú bíróság a felperes csatlakozó fellebbezését nem utasítaná vissza, kérte a megalapozatlanságának megállapítását. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet [31] bekezdése első mondatának megállapítása teljes mértékben összhangban van a [40] bekezdés megállapításaival. A felperes alapvetően tévesen összemossa a bírói ítélezési tevékenységet a bírói függetlenséget, a bírói vezetői tevékenységgel. Felhívta a figyelmet arra, hogy nem csupán a tanácselnökre vonatkozó intézkedések minősülnek sarkalatosnak a Bszi. 175. §-ának rendelkezései szerint, hanem az összes bírósági vezetőre vonatkozó rendelkezés. A felperes továbbra is összekeveri a tanácselnöki, bírósági vezetői státuszt, azzal az eljárásjogi kérdéssel, hogy egy ítélező tanácsban egy konkrét ügyben eljárva, melyik bíró milyen eljárási szerepben van.

[87] Az alperes kérte továbbá a felperes másodfokú perkoltségének mérséklését, figyelemmel arra, hogy a felszámított munkadíj nem tekinthető arányosnak a ténylegesen elvégzett jogi képviselői tevékenységgel. Összesen 12 oldal terjedelmű fellebbezés esetén a beadvány első oldalán a csatlakozó fellebbezési kérelemnél kívül csak a bevezető rész található, a 2. oldalon az alperes fellebbezése és a jogszabályi rendelkezések, a 3. oldalon a jogszabályi rendelkezések és a támadott ítélet egy részének szó szerinti rögzítése, a 7-12. oldalon pedig az eljárásban már javarészt korábban felhívott alkotmánybírósági döntéseket idéz a felperes. A 4-6. oldalon a jogszabályok szó szerinti leírása mellett kifejtett érvelés pedig jelentős újdonságot nem tartalmaz a korábban előadottakhoz képest.

[88] A fentiekre tekintettel kérte, hogy a másodfokú bíróság 50 %-kal mérsékelje a perkoltséget a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsos költségekről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 4. § (2) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

[89] Az alperes fellebbezése megalapozatlan, a felperes csatlakozó fellebbezése megalapozott.

[90] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást teljeskörűen feltárta, a döntését a peradatok okszerű mérlegelésével hozta meg, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383.§ (2) bekezdése alapján, az indokolás kiegészítésével helybenhagyta.

[91] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a – (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel - az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371.§ (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[92] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá.

A munkáltatói intézkedés jogalapja

- [93] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a 2024.El.VI.A.113/18. számú elnöki intézkedés nem tartalmazza annak jogalapját, azaz nem jelöli meg, hogy az alperes mely jogszabályi rendelkezést alkalmazva vontta meg a felperes tanácselnöki vezetői jogköreit.
- [94] A tanácselnök kinevezésére, a munkavégzésére és a tanácselnöki tisztség megszűnésére az alábbi jogszabályi rendelkezések vonatkoznak
- [95] A Bszi. 118.§ (1) bekezdése tartalmazza a bírósági vezetőket, amelynek g) pontjában található a tanácselnök. Azaz a tanácselnök bírósági vezető.
- [96] A Bszi. 126. §-a szerint a tanácselnök vezeti a tanácsot, szervezi annak munkáját, továbbá egy kúriai tanácselnök tagja a jogegységi panasz tanácsnak a Bszi. 41/A. §-a alapján.
- [97] A Bszi. 127. § (2) bekezdése kimondja, hogy a tanácselnököt határozatlan időre kell kinevezni.
- [98] A Bszi. 130. § (1) bekezdése szerint a bírósági vezetői állást pályázat útján kell betölteni, ha e törvény vagy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény eltérően nem rendelkezik pályázat útján kell betölteni.
- [99] A Bszi. 138. §-a rögzíti, hogy a bírósági vezetői tisztség milyen módon szűnhet meg, e szerint a megbízási időtartam leteltével a bírói szolgálati viszony megszűnésével, közös megegyezéssel, lemondással, felmentéssel, ha a határozott időre kinevezett bírósági vezető által vezetett bírói testület szervezeti egység vagy szervezet megszűnik, vagy ha a bírót kérelmére, rendelkezési állományba helyezik.
- [100] A Bszi. 140. § (1) bekezdése szerint, ha a 136.§ szerinti bírósági vezetői vizsgálat a bírósági vezető alkalmatlanságát állapította meg, a bírósági vezetőt vezetői tisztségéből azonnali hatállyal fel kell menteni.
- [101] A Bjt. 106.§ (1) bekezdése szerint, ha a fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja bírósági vezetővel szemben merül fel, a fegyelmi eljárás megindítását a kinevezési jogkör gyakorlója kezdeményezi az elsőfokú szolgálati bíróság elnökénél.
- [102] A Bjt. 124.§ (1) bekezdés e) pontja tartalmazza a fegyelmi vétséget elkövető bíróval szemben, miszerint annak következménye a vezetői tisztségéből való felmentés.
- [103] A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdése szerint, semmis az a megállapodás, amely munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy munkaviszonyra vonatkozó szabály megkerülésével jön létre vagy nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Az Mt. 29.§ (4) bekezdése kimondja, hogy az egyoldalú jognyilatkozat érvénytelensége esetén e jognyilatkozatból jogok és kötelezettségek nem származnak.
- [104] Az alperes a fellebbezésében sérelmezte, miszerint a felperes nem hivatkozott arra az eljárás során, hogy nem volt jogalapja az elnöki intézkedésnek. A másodfokú bíróság azonban rámutat arra, hogy a felperes a keresetlevelében kifejtette, hogy az elnöki intézkedésből nem is derül ki, hogy annak kiadására mely jogszabály alapján került sor, vagyis milyen jogszabályban meghatározott hatáskört gyakorolt a Kúria elnöke az intézkedés meghozatala során és mely jogszabály teszi lehetővé a tanácselnök vezetői jogkörének megvonását. Mivel az alperesi intézkedésre az alperes elnökének nem volt jogszabályi lehetősége, így a támadott jognyilatkozat semmis.

- [105] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az idézett jogszabályi rendelkezések egyike sem tartalmazza a tanácselnök vezetői jogköreinek a megvonását, így az elnöki intézkedés valamennyi fent felsorolt jogszabályi rendelkezésbe ütközött. Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által sérelmezett alperesi intézkedésnek nincs jogszabályi alapja, ezáltal jogszabályba ütközik, így az Mt. 27.§ (1) bekezdése alapján semmis.

Tanácselnöki munkakör, feladatok

- [106] A Pp. 10. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság tanácsának hatáskörébe utalt ügyekben az elnök tárgyaláson kívül megtehet minden intézkedést és az ítélet kivételével meghozhat minden olyan határozatot, amelyet a törvény a bíróság hatáskörébe utal. A tárgyaláson az elnök azokat az intézkedéseket teheti meg és olyan határozatokat hozhat, amelyeket törvény kifejezetten az elnök hatáskörébe utal.
- [107] A Pp. Nagykomentárja tartalmazza, hogy ahol a Pp. a bíróság kifejezést használja, azon mind az egyesbíró, mind a bíróság tanácsát kell érteni. A bíróság tanácsának hatáskörébe utalt ügyben a tanács elnöke csak tárgyaláson kívül tehet meg minden intézkedést, illetve – az ítéleten kívül – hozhat meg minden határozatot, amit a törvény a bíróság hatáskörébe utal. A tanács elnöke tárgyaláson csak azokat az intézkedéseket teheti meg, illetve csak azokat a határozatokat hozhatja meg, amelyeket a törvény kifejezetten az elnök hatáskörébe utal. Ezek pl. következők: az elnök határozza meg, hogy milyen eljárási cselekmények esetén alkalmaz jegyzőkönyvvezetőt, az írásbeli jegyzőkönyvet a jegyzőkönyv írásbeli kivonatát és az esetleges módosításokat az egyesbíró, illetve az elnök és a jegyzőkönyvvezető írja alá, az elveszett vagy megsemmisült iratok pótlására az ügyben eljáró bíró, illetve az elnök intézkedik. A tárgyalás berekesztése előtt az elnök a feleket erre figyelmezteti. Ha a perfelvételi tárgyalást követően valamely tárgyaláson a tanács tagjainak személyében változás állt be, az elnök ismerteti az iratokat, amennyiben a tárgyalásról felvétel készül. Az elnök a rendfenntartás keretében gondoskodik a felvétel készítés szabályainak betartásáról és a személyiségi jogok védelméről. Az elnök határozza meg a tárgyaláson (és tárgyaláson kívül) teljesítendő perbeli cselekményeket, azok sorrendjét, idejét és gondoskodik a rendfenntartásról. A tárgyalást az elnök vezeti, az elnök hallgatja meg a feleket és más személyeket. Az elnök gondoskodik a tárgyaláson (és a tárgyaláson kívüli perbeli cselekmények) rendjének fenntartásáról, méltóságának megőrzéséről. A megkeresett bírósággal az elnök közli azokat a kérdéseket, amelyeket a bizonyítás során tisztázni kell és azokat az adatokat, amelyek a bizonyítás lefolytatásához szükségesek. A tanút az elnök idézi meg. A másodfokú tanács elnöke a fellebbezés határnapját kitűzi, amennyiben a fellebbezés tárgyaláson kívül nem bírálható el. Felülvizsgálati eljárásban tárgyalást tűz.
- [108] Azt, hogy a felperes tanácselnöki minőségében szakmai, azaz bírói szakmai munkát is végez, alátámasztja továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 9. § (2) bekezdése is, miszerint a bíróság tanácsának hatáskörébe utalt ügyekben az elnök vagy az általa kijelölt bíró tárgyaláson kívül megtehet mindent és az ítélet kivételével meghozhat minden határozatot, amelyet a törvény a bíróság hatáskörébe utal. A tárgyaláson az elnök azokat az intézkedéseket teheti meg és olyan határozatokat hozhat, amelyeket -e törvény kifejezetten az elnök hatáskörébe utal.

- [109] Azt a körülményt, hogy a felperes érdemi bírói tevékenységet is végez az is alátámasztja, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának tagja, mely a Bszi. 32.§-a alapján előterjesztett indítvány alapján, a Bszi.41/A §-ában meghatározott eljárás szerint, elbírálja a jogegységi panaszt.
- [110] A Kúria SZMSZ-ének 13.§ (1) bekezdése rögzíti a tanácselnök munkaköri feladatait, mely szerint, az ítélkező tanácsok tevékenységét a tanács elnöke szervezi és ellátja, az ezzel összefüggő igazgatási feladatokat:
- a) gondoskodik a tanács ügyeiben, az eljárási és ügyviteli határidő megtartásáról;
 - b) tájékoztatja a kollégium vezetőit, ha a kollégiumon belül eltérő ítélkezési gyakorlatot észlel;
 - c) évente egy alkalommal beszámol a teljes ülésen az ügykörébe tartozó tanácsok tevékenységéről;
 - d) az erre vonatkozó elnöki utasításban foglaltak szerint közreműködik a sajtó tájékoztatásában és a tárgyalások biztonságához szükséges feltételek megszervezésében.
- A (2) bekezdés kimondja, ha a tanácsba több tanácselnöki kinevezéssel rendelkező bírót osztottak be, az (1) bekezdésben írt igazgatási feladatokat a megállapodásuk alapján látják el.
- [111] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a tanácselnöki munkakör nem kizárólagosan igazgatási munkakör, hanem érdemi bírói tevékenységet is végez a tanácselnök, így az alábbiakban kifejtett bírói függetlenség követelményrendszere a vonatkozásukban is fennáll. A tanácselnök részt vesz a tanács elé terjesztett ügyekben hozott döntésekben, azaz a szakmai döntésekben, illetve az ügy eldöntésében, ami egyértelműen bírói munka. A tanácselnök minden ügyben teljesen felkészül a tanács tagjaival, az ügy érdemi elbírálásában, mint bíró is részt vesz, előkészíti az eljárást, áttanulmányozza az iratokat, kitűzi a tárgyalás időpontját, megidézi a feleket, lefolytatja a bizonyítási eljárást, vezeti a tárgyalást, meghozza és kihirdeti az ítéletet vagy a végzést. A viták elbírálása során alkalmazza és értelmezi a jogszabályokat, biztosítva a jogszabályok érvényesülését.
- [112] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, a tanácselnök szakmai vezetői tisztséget tölt be. A tanácselnök vezeti a tanácsot, szervezi annak munkáját és biztosítja az ítélkezési tevékenység hatékonyságát, kijelöli az ügy előadó bíróját, elmélyed az ügy részleteiben, illetve javaslatot is tesz az ügy mikénti eldöntésére. A tárgyalást, mint szakmai vezető a tanácselnök vezeti, ő hallgatja meg a feleket és a személyeket, dönt a fontos eljárásjogi cselekményekről. Bizonyos eljárásjogi kérdésekben önállóan is dönthet, de egyes ügyekben, mint tanácselnök is dönt. Az ítéletet minden esetben a tanács hozza meg, de a tanácselnök kulcsszerepet játszik az ítélet előkészítésében és a tanácskozás vezetésében. Szakmai vezetői feladatként részt vesz a bírák ítélkezési tevékenységének vizsgálatában és hozzájárul a szakmai színvonal fenntartásához. A tanácselnök intézi a kurrenciát, ő szignálja ki tanácson belül az ügyeket.
- [113] A másodfokú bíróság hivatkozik a 21/2014. (VII.15.) AB határozatra, mely szerint a tanácsülés – mint döntési forma – tehát együttes tevékenységet feltételez, amelynek során a bírák közösen munkálkodva, együttműködve állapítják meg a tényállást, mérlegelik a rendelkezésre álló bizonyítékokat, értelmezik és alkalmazzák a jogszabályi rendelkezéseket és véleményüket ütköztetve hozzák meg a döntéseket. A 20/2005. (V.26.) AB határozat szerint a társas bíráskodás elvéből az következik, hogy a ténymegállapítás, a jogértelmezés és a döntés a bírói tanács tagjait közösen illeti meg és együttes tevékenységre kötelezi őket.

- [114] A fentiek alapján tehát alaptalan az alperes azon hivatkozása, miszerint a tanácselnök kizárólag igazgatási feladatokat lát el, hiszen megállapítható, hogy a tanácselnök – figyelemmel a Pp. 10.§ (2) bekezdésére, a Kp. 9.§ (2) bekezdésére is - érdemi bírói tevékenységet végez, ennek következtében rá is vonatkozik az elmozdíthatatlanság követelménye.
- [115] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, iratellenes az alperes azon fellebbezési hivatkozása, hogy jelen esetben szó sem lett volna a felperes tanácselnöki vezetői jogköreinek megvonásáról, holott az elnöki intézkedés ezt tartalmazza. A tanácselnöki vezetői beosztást a Bszi. egyértelműen szabályozza és védelemben részesíti. A tanácselnök jogosultságaihoz nem csak az illetmény a szabadság és a tanácselnöki cím használata tartozik, hanem a tényleges munkaköri feladatok ellátása is.
- [116] A felperes 2012-ben nyerte el tanácselnöki kinevezését határozatlan időre, ettől kezdve folyamatosan tanácselnökként dolgozik. A másodfokú bíróság megítélése szerint, az igazgatási jogkörre utalás megalapozatlan, egyrésztől az alperes semmilyen olyan konkrét körülményt nem jelölt meg, ami miatt szükség volt az adott tanácsot érintő változtatásra, másodsorban pedig a felperest nem másik tanácsba osztotta be, hanem egyértelműen megvonta a tanácselnöki jogosítványait, azok tényleges gyakorlását. Megalapozatlan azon alperesi állítás, hogy a tanácselnöki munkakör és az abban esetleg bekövetkező változtatás ne lenne jogállási kérdés. A felperes a tanácselnöki munkaköri feladatait nem látta el a továbbiakban, tanácselnöki értekezleteken nem vett részt. A Bjt. 8. § (3) bekezdése, a Bjt. 23. § (3) bekezdése, a Bjt. 58. § (3) bekezdése kifejezetten tanácselnöki munkakörbe való beosztásról beszél. A szolgálati jogvita kapcsán a Bjt. 145. § (3) bekezdése tanácselnöki tisztségről rendelkezik, emellett a Bjt. 3. számú melléklete tartalmazza a vezetői munkaköröket és ahhoz tartozó pótlékokat, ebben szerepel a tanácselnöki munkakör is. A Bszi. indokolása szerint a bírósági vezető feladata a bíróság, illetve bírósági szervezeti egység vezetése. A bíróság elnöke az igazgatási munkáltatói pénzügyi gazdasági működtetési feladatokat, az egyéb bírósági vezető az adott szervezeti egység vezetésével felmerülő feladatokat látja el a jogszabályoknak az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelően.
- [117] A felperes tanácselnökként határozatlan idejű kinevezést kapott pályázat eredményeképpen. A Bszi. 136. § (2) bekezdése szerint a kinevezésre jogosult a tanácselnök vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább 6 évente egyszer megvizsgálja, melyre jogosult a Kúria elnöke. A Bszi. szabályozza a bírósági vezetői tisztség megszűnését, de a vezetői jogkör megvonásáról sehol sem található jogszabályi rendelkezés, illet egy jogszabály sem ismer. A Bszi. 197/B. §-a átmeneti rendelkezést tartalmaz, de még ezen átmeneti rendelkezésekben is nyomatékossítja, hogy a tanácselnöki kinevezések egy speciális helyzetben a közig-, és munkaügyi regionális kollégiumok megszűnésével sem szűnnek meg, csak az egyéb bírósági vezetői kinevezések. Az alperes a fenti jogszabályi rendelkezések ellenére hozta meg az intézkedését.
- [118] A Kúria elnöke vezeti a Kúriát, és a Bszi. 117. § (1) bekezdés k) pontja szerint irányítja és ellenőrzi a Kúria bírósági vezetőinek igazgatási tevékenységét és elvégzi vezetői vizsgálatukat. E körbe nem tartozik bele a tanácselnöki vezetői jogkör megvonása, felfüggesztése. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy a jogszabályok kógens módon szabályozzák a vezetői megbízások megszűnését és adott esetben alkalmatlanság megállapítása vagy fegyelmi eljárás eredményeképpen lehetett volna a tanácselnöki kinevezést megszüntetni.
- [119] A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes elnöke igazgatási jogkörében a bírói függetlenséget sértő intézkedést tett, melynek nem volt jogszabályi alapja. Önmagában az,

hogy a felperes illetménye, szabadsága illetőleg egyes jogosultságai megmaradtak, más egyébként a tanácselnöki munkakörhöz kapcsolódó lényegi jogosultságokat azonban a Kúria elnöke megvonta tőle, egyértelműen azt igazolja, hogy a tanácselnöki munkaköréből eredő feladatokat nem gyakorolhatta.

- [120] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes azon okfejtése, hogy a Kúria elnöke meghatározhatja, hogy egy tanácsban hány tanácselnök működjön, a jelen ügyben nem releváns, mivel a felperes több mint 12 éve ténylegesen tanácselnökként végezte a munkáját és egyértelműen megállapítható, hogy az alperes nem szervezeti okból, hanem a tanácselnök magatartása miatt vonta meg két évre tanácselnöki vezetői jogait.
- [121] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy alapjogi követelmény, miszerint a kinevezett bíró és kinevezett tanácselnök jogainak egy részét sem lehet határozatlan időre megvonni, felfüggeszteni jogszabályi alap nélkül. Az az alperesi jogértelmezés, mely szerint a bírói függetlenség – melyre vonatkozó indokolást a következők részben fejt ki a másodfokú bíróság - csak a bírói tisztségből való elmozdíthatatlanságot jelenti, megalapozatlan és nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek.
- [122] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság helytállóan döntött az elnöki intézkedés semmisségéről.

Bírói függetlenség, mint alapelv

- [123] Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.
- [124] Az Alaptörvény XXVIII. cikk 1. bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson ésszerű időn belül bírálja el.
- [125] Az Alaptörvényhez fűzött Jogtár Kommentár tartalmazza, miszerint a bírói függetlenség egyik leglényegesebb eleme az ítélkező bíró függetlensége, amely egyben az ítélkezés színvonalát is meghatározza. A bírói függetlenség a törvényeknek való alávetettség mellett más jellegű függőséget vagy alávetettséget is kizár. Valamennyi bíró kinevezés által nyeri el megbízatását, a Kúria elnökén kívül. A kinevezési jogot a köztársasági elnök gyakorolja, amely egyben a bírói hatalom függetlenségét és politikától mentességet, illetve a kinevező szervtől való függetlenséget megtestesíti. A kinevezés szakmai szabályai ugyanakkor garantálják az alkalmas személyek kinevezését.
- [126] A másodfokú bíróság hivatkozik a 33/2017/126. AB határozatra, melyben az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a bírói függetlenség része a személyi függetlenség, amely magában foglalja az elmozdíthatatlanságot is. A bírók csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás eredményeként mozdíthatók el, ami biztosítja a döntési autonómiájukat. A 4/2014. (I.30.) AB határozat rögzítette, hogy a bírói függetlenség nem csupán szervezeti és igazgatási alapelv, hanem a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga is. A 12/2017. (VI.19.) AB határozat megerősítette, hogy a bírói függetlenség biztosítékának tekinti az elmozdíthatatlanság követelményét, amely kizárja annak lehetőségét, hogy a bírókat ítélkezési tevékenységük miatt retorziója érje.
- [127] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy alapelv, miszerint az igazgatási jogkör nem érintheti az érdemi ítélkező tevékenységet és a bírói függetlenséget. Ez testesül meg a Bjt. 37. § (5) bekezdésében is, mely szerint a bíró a bírói szolgálati viszony keretében köteles a bírósági

vezető törvényen alapuló és az ítélezés érdemét nem érintő igazgatási intézkedéseit teljesíteni és azok érvényesülését elősegíteni.

- [128] A perbeli ügyben az igazgatási jogosultság és a bírói függetlenség viszonya kérdésében kellett állást foglalni. Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt ítéleti megállapítások beláthatatlan következményekkel járhatnak a bíróságok jövőbeli igazgatási szempontjából, hiszen több olyan a szervezeti törvényben meghatározott elnöki jogkört kérdőjelez meg, amely nélkül a bíróságok hatékony irányítása megvalósíthatatlan. A másodfokú bíróság szerint, a jelen ügyben felmerült jogkérdések valóban kihatnak a bíróságok igazgatására, de kihatnak a bírói függetlenségre, továbbá valamennyi bíró és állampolgár alapvető jogára.
- [129] Az Alkotmánybíróság 4/2014. (I. 30.) AB határozata szerint, a személyi függetlenség azt a több összetevőből álló független közjogi státuszt jelenti, amely a bírót a szolgálati jogviszonyának fennállása során megilleti. Az Alkotmánybíróság a 33/2012. (VI. 17.) AB határozatában megállapította, hogy a bírói függetlenség egyedi aspektusában kiemelkedő szerepe van a Bjt.-nek, ami a bírói szolgálati jogviszony szabályozásában hivatott biztosítani a befolyásmentes ítélezéshez szükséges státuszbeli szabadságot a bíró számára. A bírói függetlenséggel összefüggésben megállapítható, hogy a bírói szolgálati jogviszonyok stabilitásának biztosítása olyan az Alaptörvényből folyó követelmény, amely más jogviszonyokhoz képest is többletgaranciákat igényel. Ilyen garanciális jelentőséggel bíró elemnek minősül, hogy sarkalatos törvény határozza meg a bírói jogviszonyok megszűnésének okait, a hivatás gyakorlásának időtartamát, azt a felső korhatárt, amelyen belül a bírák elmozdíthatatlanok. A szolgálati jogviszonyuk megszüntetésére – egyetértésük hiányában – csak kivételesen (súlyos fegyelmi vétség, bűncselekmény elkövetése, a hivatás gyakorlására való alkalmatlanná válás esetén) van mód (indokolás 84). A másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy mindez irányadó a tanácselnöki munkakörre is.
- [130] Az Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott, hogy „a bírói függetlenség az igazságszolgáltatás függetlenségének legfontosabb garanciája. A független igazságszolgáltatás pedig a jogállami működés egyik fundamentuma” (4/2014 (I. 30.) AB határozat indokolás [43], 22/2019. (VII. 5.) AB határozat indokolás [60]). A bírói függetlenség elvét az Alkotmánybíróság is olyan kiemelt értéknek és elvnek tekintette, amely a bírák közjogi helyzetének egyik legfontosabb garanciája (33/2017. (XII. 6.) AB határozat, indokolás [47]). A bírói függetlenség egyedi aspektusában a bíró szervezeti és státuszbeli szabadságának garanciáját jelenti annak érdekében, hogy az egyedi ügyekben a jogviták eldöntése és a jogsérelmek orvoslása tárgyában hozott kötelező erejű és végrehajtható döntését mindenféle befolyástól mentesen a törvények, illetve általában a jogszabályok alapján belső meggyőződése szerint hozza meg (19/1999 (VI. 25) AB határozat) . A 12/2017. (VI. 19.) AB határozat a bírói függetlenség biztosítékának tekintette az elmozdíthatatlanság követelményét is, és a személyi függetlenség alapvető elemeinek, hogy a bíró nem utasítható, akarata ellenére nem bocsátható el és nem mozdítható el a helyéről, csak sarkalatos törvényben meghatározott okokból és eljárás eredményeként. Később a testület megerősítette, hogy a szakmai és a személyes függetlenség összefüggésben áll számos előírással és garanciával. Ilyennek minősül például a törvény alá rendeltség, az utasíthatatlanság, az elmozdíthatatlanság, a javadalmazás, a mentelmi jog, valamint az összeférhetetlenségi szabályok. Mindezek együttesen szolgálják az ítélezés függetlenségét. (3076/2020. (III. 18.) AB határozat, Indokolás [33]). A bírák jogállásának lényeges eleme a személyes függetlenséggel az elmozdíthatatlansággal összefüggésben a jogviszonyuk megszűnésének a szabályozása (33/2012 (VII. 17.) AB határozat indokolás [87]). Az Alkotmánybíróság

33/2012 (VII. 17.) AB határozatban rámutatott, hogy a bírói függetlenség és az ebből eredő elmozdíthatatlanság elve nemcsak az Alaptörvény tételes szabálya, hanem a történeti alkotmány vívmányai közé is tartozik. Így olyan értelmezési alapelv az Alaptörvény előírása alapján, amely mindenkre kötelező, és amelyet az Alaptörvény más szabályai lehetséges tartalmának feltárásakor alkalmazni kell. A határozat a személyi függetlenség körében kiemelte, hogy a bíró nem utasítható, akarata ellenére nem mozgítható el, csak sarkalatos törvényben meghatározott okokból és eljárás eredményeként. Erre tekintettel a „bírák Alaptörvény által garantált elmozdíthatatlansága egyebek között olyan személyes garancia, amely a bírák döntési autonómiájának biztosítója, mivel kizárja annak lehetőségét, hogy a törvényeknek és lelkiismeretének megfelelő ítélete miatt közvetett, a szolgálati jogviszonyával összefüggő retorzió érje”. Az érvelés kiemelte, hogy a személyes függetlenség egyúttal az eljárás alanyainak biztosított alapjoga is; a bírák elmozdíthatatlansága a független, pártatlan bírósághoz való jog garanciája is egyben. A tisztségből való elmozdíthatatlanság tehát „nemcsak a bírói jogállásnak, hanem a bírói függetlenségnek is eleme”. Az Alkotmánybíróság a 20/2005. (V. 26.) AB határozatban – a 19/1999. (VI. 25.) AB határozatból kiindulva – hangsúlyozta a bírói függetlenség külső és belső aspektusai közötti különbséget; azt hogy: „A bírónak mindenkitől – más bírótól is – függetlennek kell lennie, függetlenségét garanciáknak kell biztosítani minden befolyásolás ellen, származzék akár az külső hatalmi jogkör gyakorlásától, akár a bírósági szervezeten belülről.” **Összességében** az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően a bírói függetlenség elsősorban a hatalommegosztással összefüggésben álló alkotmányos alapelv, emellett azonban az Alkotmánybíróság elismerte, hogy egyes elemeiben – a bírák javadalmazásával és szolgálati jogviszonyuk megszüntetésével összefüggésben – a bírák számára biztosított jog (Czine Ágnes: A tisztességes bírósági eljárás, Audiatur et altera pars HVG-ORAC, Budapest 2020., 41. oldal)

- [131] A bírói függetlenség a nemzetközi jog általános elveinek szerves részét képezi. Magyarország által az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. novembere 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: EJE) 6. cikke szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az EJE megállapította, hogy a függetlenségnek van intézményi és személyi oldala, a külső nyomás elleni védelem körébe tartozik az elmozdíthatatlanság, a szabályozás megköveteli a bíróságon kívülről és belülről érkező illetéktelen nyomásgyakorlást. Az EJE a Parlov-Tkalčić & Horvátország (22/03/2010.) ügyben megerősítette, hogy a belső bírói függetlenség azt jelenti, hogy a bírásokra ne nehezedjen a bírói társak vagy a bíróságon adminisztratív feladatokat ellátó személyek nyomása, sem utasítása, beleértve a bíróság elnökét, illetve az igazgatási vezetőket is. Megállapította, hogy a bírósági elnökök hatáskörének korlátozottnak kell lennie oly mértékben, hogy nem veszélyezteti az egyes bírák függetlenségét.

A de jure függetlenséget illetően az EJE számtalanszor kimondta, hogy a törvénynek egyértelmű és kiszámítható garanciákat kell nyújtani a bírói tevékenységre és a bírói jogállásra, egyebek között a kinevezés, a hivatali idő, az elmozdíthatatlanság (Oleksandr Volkov v. Ukraine, no. 21722/11, 9 January 2013; Baka v. Hungary (8. lj.); Denisov v. Ukraine (8. lj.); Ramos Nunes de Carvalho e Sá; Gudmundur Andri Astráðsson v. Iceland [GC], no. 26374/18, 1 December 2020). A Bíróság hangsúlyozta, hogy a bírói függetlenség és a jogbiztonság jogállamiság szempontjából betöltött alapvető jelentősége megköveteli, hogy az alkalmazott szabályok minden egyes esetben rendkívül világosak legyenek, valamint, hogy

legyenek olyan egyértelmű garanciák, amelyek biztosítják az objektivitást és az átláthatóságot és főként az önkényesség bármely látszatának elkerülését az egyes ügyek bírának való kiosztása kapcsán (2010. október 5. DMD GROUP as. & Szlovákia).

- [132] Az Európai Unió Alapjogi Chartájának Igazságszolgáltatási címe, annak 47. cikke a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot szabályozza, ugyancsak előírja, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. A Charta 52. cikkének 3. bekezdése szerint, amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokkal, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok a Charta 47. cikkének 2. bekezdésével kapcsolatban kifejtik, hogy ez a rendelkezés az EJEE 6. cikkének 1. bekezdésén alapul, melyet az EUB ítélezési gyakorlata is megerősít, hangsúlyozva, hogy az EUB-nak ügyelnie kell arra, hogy a Charta 47. cikke 2. bekezdésének az általa biztosított értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, ami nem sérti az EJEE 6. cikkében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett védelmi szintet. Az EUSZ 2. cikkében megállapított jogállamiság elvét garantálja az EUSZ 19. cikke.
- [133] Az EUB a bírók mandátumuk alatti elmozdíthatatlanságát általánosságban a függetlenségükhöz kapcsolódó követelménynek tekinti. A 2019. június 24-i Bizottság & Lengyelország C-619/18. számú ügyben megállapította, hogy a bírák bármely külső beavatkozással vagy nyomással szembeni nélkülözhetetlen szabadsága megkövetel bizonyos olyan megfelelő garanciákat, mint az elmozdíthatatlanság, amelyek az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgálnak. Az elmozdíthatatlanság elve megkívánja többek között, hogy a bírák hivatalban maradhassanak mindaddig, amíg nem érik el a kötelező nyugdíjkorhatárt vagy a megbízatásuk lejártáig, ha az határozott időre szól. Ezen nem teljesen abszolút jellegű elv alól kizárólag akkor lehet kivételt tenni, ha jogszerű és kényszerű indokok igazolják, tiszteletben tartva az arányosság elvét. Így általánosan elfogadott, hogy a bírák megfelelő eljárások tiszteletben tartása mellett visszahívhatók, ha nem képesek feladataik folytatására alkalmatlanság vagy súlyos kötelezettségszegés miatt. A bíróság ítélezési gyakorlata azt állapította meg, hogy a függetlenség követelménye feltételezi, hogy az ítélethozatal feladatával megbízott személyekre vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer és így az esetleges visszahívásuk tartalmazza az ahhoz szükséges garanciákat, hogy az a bírósági határozatok tartalmának politikai felülvizsgálatát szolgáló rendszerként legyen alkalmazva. Az igazságszolgáltatás függetlenségének megértéséhez elengedhetetlen garancia az olyan szabályok megalkotása, amely – többek között – fegyelmi vétségnek minősülő magatartásokat az alkalmazandó szankciókat és egy független fórum eljárását meghatározza. A 2023. május 11-i R.I. és az Inspectia Judiciara N. közötti C-817/21. számú ügyben az EUB ismét megerősítette, hogy különös jelentőséggel bírnak a vizsgálatok és a fegyelmi eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szervezeti részéről esetlegesen megvalósuló hatalommal való visszaélést megelőző szabályozási garanciák megléte vagy azok hiánya.
- [134] Az EUB megállapította, hogy a törvény által létrehozott bíróságra való hivatkozás, nem csupán a bíróság fennállásának jogi alapjára vonatkozik, hanem az egyes ügyekben az eljáró tanács összetételére (2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet C-132/20. 121. pont).
- [135] A felperes által hivatkozott C-647/21. és C-648/21. számú egyesített ügyekben kifejtettek csak annyiban relevánsak, amennyiben azok a bírói jogállást érintik, az ügyelosztás és annak megváltoztatásának kérdését nem érintette a másodfokú bíróság, arra nézve eltérő szabályok érvényesülnek. A hivatkozott ügyben különös jelentőséggel bírt, hogy a nemzeti jog nem

rendelkezett azokról a szempontokról, amelyeket a bíróság vezető kollégiumának figyelembe kell venni a bírónak a részére kiosztott ügyek elbírálására vonatkozó kötelezettség alóli felmentése során, továbbá nem rendelkezik az ilyen felmentés indokolására vonatkozó kötelezettségről és bírósági felülvizsgálatáról sem. Mindez önkényességre adhat alapot, a bírák függetlenségének és elmozdíthatatlanság elvét potenciálisan sértő, nem átlátható eljárás. A jelen perbeli ügyben is megállapítható, hogy a tanácselnöki vezetői jogkör megvonását a nemzeti jog egyáltalán nem szabályozza, így az objektív szempontjait, világos eljárási szabályait, garanciáit sem határozza meg. Az EUB a Hann-Invest és társai C-554/21, C-622/21 és C-727/21. ítéletre utalással ismét rámutatott: a függetlenség a bírának az érintett bíróságon belüli jogtalan befolyáslalással szembeni védelmére is vonatkozik. Az ítélethozatali jogkör gyakorlásának nem csak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyástól, hanem az olyan közvetettebb befolyástól is mentesnek kell lennie, amely hatással lehet a bírósági határozatokra (53.-54. pont). Az ítélező testületek összetételére vonatkozó szabályok kizárják az adott ügghöz kapcsolódó döntéshozatali eljárásba való bármely jogtalan beavatkozását (59. pont).

- [136] Mindezek alapján az EJEE és az Alapjogi Charta alapján a bíróságok összetétele is védett, mint a bírói függetlenség és elmozdíthatatlanság része, mert az ellentétes értelmezés eszközül szolgálhat a bírósági határozatok tartalma fölötti ellenőrzés gyakorlására, és önkényességre, mivel nem csak az érintett bírák feladatkörének terjedelmét és a rájuk bízott ügyek elbírálását érinthetik, hanem jelentős következményekkel járhatnak e bírák életére és előmenetelére nézve is és így a fegyelmi szankció hatásaihoz hasonló hatásokkal járhatnak (2021. október 6-i VWZ ítélet C-487/19. 115. pont). Mindez a perbeli esetben is irányadó, csak világos és egyértelmű, garanciális szabályok alapján van mód a változtatásra.
- [137] A fent kifejtettek szerint a bíró elmozdíthatatlanságának elve a tanácselnökre is vonatkozik, különös tekintettel arra, hogy a tanácselnök jogállása eltérő a többi bírósági vezetőétől, figyelemmel arra, hogy határozatlan időre szól a kinevezése és bíró szakmai feladatai vannak.

Az elsőfokú ítélet [42] bekezdésének mellőzése

- [138] Az alperes az ítélet indokolása [42] bekezdésének mellőzését azért kérte, mert az ott írtak valójában semmilyen összefüggésben nincsenek az ítélet jogi indokolásában foglaltakkal, és az alperes intézkedésének jogszerűségét semmilyen formában nem érintik.
- [139] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 371.§ (1) bekezdés d) pontja kimondja, hogy a fellebbezésben meg kell jelölni azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés.
- [140] Figyelemmel arra, hogy az alperes az ítélet [42] bekezdésének mellőzésével kapcsolatban jogszabálysértést nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta ezen fellebbezési kérelmet is. Megjegyzi továbbá a másodfokú bíróság, hogy a mellőzni kért mondat a munkaügyi perben vezetőkre érvényes objektív mérce, az „ún” magasabb elvárhatóság követelményét jelenti, amelyet érdemben az alperes sem tett vitássá.

Csatlakozó fellebbezés

- [141] A felperes a csatlakozó fellebbezésében a Pp. 279.§ (1) bekezdésére, illetve a Pp. 346.§ (4)-(5) bekezdésére hivatkozott, mint jogszabálysértésre. A csatlakozó fellebbezése eredményes volt, de eltérő indokok alapján.

- [142] A másodfokú bíróság nem kíván abban állást foglalni, hogy egy esetleges bírósági átszervezés esetén a Kúria elnökének milyen jogkörei vannak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, a hivatkozott mondat nem a jelen ügy tényállására vonatkozik, azzal nem áll kapcsolatban, szükségtelen és általánosító, ezért erről érdemben állást sem kellett foglalnia a másodfokú bíróságnak.
- [143] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság mellőzte a [31] bekezdés első mondatát az elsőfokú ítéletből.
- [144] Az alperes fellebbezési ellenkérelme megalapozatlan volt a csatlakozó fellebbezés visszautasításával kapcsolatban.
- [145] A Pp.372. § (1) bekezdése szerint csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint.
- [146] Az elsőfokú bíróság az Elnöki Intézkedés semmisségét állapította meg, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes az ítélet megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését kérte. Téves az alperes azon álláspontja, hogy az elsőfokú ítélet ezen mondata, kizárólag az elsődleges kereseti kérelem kapcsán irányadó, így az jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy ilyen következtetést az elsőfokú ítélet nem tartalmaz, de nem is értelmezhető ilyen módon. Az elsőfokú bíróság az ítélet [40] bekezdésében kifejtette, mivel az alperes nem fosztotta meg a felperest a tanácselnöki tisztségétől, ezért nem is lehetett ebbe a munkakörbe, vezetői tisztségbe visszahelyezni. Azonban az elsődleges kereseti kérelem elutasítása, és a hivatkozott következtetés nem áll egymással összefüggésben, így nyilvánvalóan nem is emelkedhetett jogerőre. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a csatlakozó fellebbezés tartalmát a fellebbezés annyiban korlátozza, hogy ha az ítéletnek csak egyes rendelkezéseit érinti a fellebbezés, akkor a csatlakozó fellebbezés sem érintheti az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit (BH.2024.197.) Figyelemmel arra, hogy az alperes a kereset elutasítását kérte, erre figyelemmel a felperes csatlakozó fellebbezést terjeszthetett elő az elsőfokú ítélet indokolásával kapcsolatban.

Záró rész

- [147] A másodfokú bíróság a Pp.83.§-a alapján kötelezte a fellebbezési eljárásban pervesztes alperest perköltség megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024.(XII.9.) Korm. rendelet 2.§-a alapján határozott meg. A másodfokú bíróság nem látott lehetőséget a másodfokú perköltség mérséklésére, mivel nem álltak fenn a Korm.rendeletben 4. §-ában meghatározott feltételek, azaz a felperes által felszámított munkadíj nem volt aránytalan mértékben felszámított, kirívóan eltűlzott, a piaci viszonyokkal vagy a józan ésszel ellentétes. A bíróság a perköltség meghatározásánál a megbízási szerződést vette alapul, a fellebbezési eljárás során megállapítható volt, hogy a felperesi jogi képviselő a megbízási szerződésben vállalt feladatot ellátta, csatlakozó fellebbezést, fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, a tárgyaláson megjelent, a megjelölt összeg nem volt túlzó, az arányban állt az elvégzett munkával.
- [148] Az alperes az illetékekről szóló 1990.évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdése alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, így a fellebbezési eljárás illetékét az állam viseli.
- [149] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp.365.§-a zárja ki.

Budapest, 2025. június 17.

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.072/2025/8.

25

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
bíró